

Транспарентність екологічної звітності як основа розвитку ринку зелених інвестицій*

Т. В. ПІМОНЕНКО¹

У статті проаналізовано основні передумови формування вітчизняного ринку зелених інвестицій. Так, виявлено тенденцію зниження обсягів іноземного капіталу у національну економіку, що, передусім пояснюється наявними економічними та військово-політичними конфліктами. З іншої точки зору, наявні екологічні проблеми, забезпечення зеленого зростання та реалізація індикативних цілей сталого розвитку 2030 потребують залучення додаткових фінансових ресурсів. У статті ринок зелених інвестицій розглядається як альтернативне джерело залучення додаткових фінансових ресурсів на імплементацію цілей сталого розвитку 2030, особливо для країн, що розвиваються. Метою статті є аналіз основних передумов формування системи екологічної звітності (як складової нефінансової корпоративної звітності) та забезпечення її транспарентності з метою формування інформаційного підґрунтя розвитку ринку зелених інвестицій. Так, визначено, що відсутність уніфікованого принципу формування загальнодоступних екологічних звітів є одним із стримуючих чинників розвитку вітчизняного ринку зелених інвестицій. Автором проаналізовано зарубіжний досвід та тенденції оприлюднення нефінансової корпоративної звітності, що містить екологічні аспекти діяльності компанії. При цьому встановлено, що в країнах (Англія, Японія, Індія, Малайзія, Франція, Данія, Південна Африка, США та Мексика) з високим відсотком розкриття інформації (більше 90 %) є на законодавчому рівні вимоги щодо оприлюднення інформації. Визначено, що дотримання принципу транспарентності (відкритості) нефінансової корпоративної звітності, що містить інформацію про екологічні та соціальні аспекти діяльності компанії, є вирішальним фактором під час прийняття рішення зеленими інвесторами. Крім того, визначено, що поєднання державного регулювання, вимог фондових бірж та потенційних зелених інвесторів є ефективним механізмом підвищення якості розкриття корпоративної звітності. Достовірна та сучасна система нефінансової корпоративної звітності є базисом для розвитку дієвого ринку зелених інвестицій та залучення іноземних інвесторів.

Ключові слова: звітність, відкритість, корпоративна звітність, інвестор, інвестиція, сталий розвиток.

УДК 657:502.1

JEL коди: E22, G11, Q01

Вступ. Мейнстрімом сучасного світового розвитку є забезпечення імплементації індикативних цілей сталого розвитку 2030. Так, світова спільнота з метою збереження навколишнього природного середовища для майбутніх поколінь на рівні держав підписала резолюцію на Генеральній Асамблеї 25 вересня 2015 року – договір «Трансформація нашого світу: Порядок денний в галузі сталого розвитку на період до 2030 року». Цим документом задекларовано 17 цілей сталого розвитку та 169 задач [15].

¹ Пімоне́нко Тетяна Володи́мирівна, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри економіки, підприємництва та бізнес-адміністрування Сумського державного університету.

* Публікація містить результати досліджень, проведених у рамках НДР «Форсайт-прогнозування стійкості національної економіки: від соціо-еколого-економічних протиріч до конвергентної моделі» (№ 0117U003932).

© Т. В. Пімоненко, 2018.
<https://doi.org/10.21272/mer.2018.82.02>

Слід відмітити, що досягнення поставлених цілей вимагає залучення додаткових фінансових ресурсів. При цьому нестача фінансових ресурсів особливо відчувається в країнах з нестабільним економічним становищем, у тому числі й в Україні. Так, актуальними є пошук та залучення іноземних інвестицій на реалізацію завдань щодо досягнення поставлених цілей сталого розвитку. Зазначимо, що наявні тенденції посилення фінансової нестабільності вітчизняної економіки, політичні конфлікти, високий рівень корупції та недосконала правова система обумовлюють зниження інвестиційної привабливості України на світовому ринку та відтік іноземних інвестицій. Так, у 2017 та 2018 роках обсяги іноземних інвестицій в економіку країни значно скоротилися порівняно з 2014 роком. Найбільшими інвесторами є країни Європи (рис. 1).

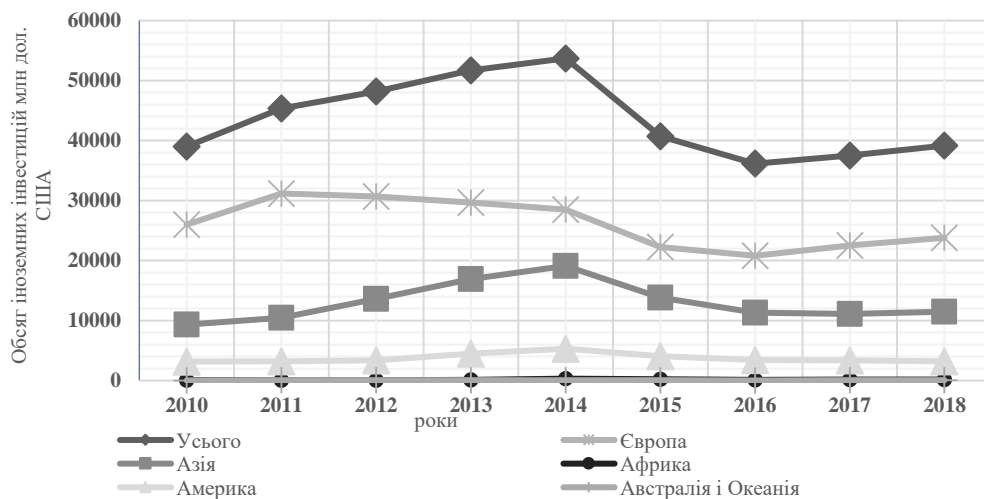

Рис. 1. Динаміка іноземних інвестицій в Україну за країнами світу

Джерело: побудовано автором на основі [3]

При цьому структура країн за іноземними інвестиціями в Україні майже не змінилась. Найбільший обсяг іноземних інвестицій в економіку країни надходять з Кіпру, Нідерландів та Росії (табл. 1).

Тож відтік іноземного капіталу обумовлює необхідність впровадження нових дієвих механізмів залучення іноземного капіталу на реалізацію індикативних цілей сталого розвитку 2030. Результати аналізу зарубіжного досвіду свідчать, що найперспективнішим напрямом залучення додаткових іноземних інвестицій є розвиток ринку зеленого інвестування. При цьому необхідним є формування сприятливого інвестиційного клімату для зелених інвесторів шляхом формування прозорої системи екологічної звітності, відповідної нормативно-правової бази та ін.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Низка зарубіжних та вітчизняних науковців досліджують проблеми та перспективи розвитку ринку зелених інвестицій як джерела фінансування цілей сталого розвитку та зеленого зростання. Так, науковець Карлін М. у роботі [13] обґрунтовує необхідність створення Зеленого інвестиційного фонду України (ЗІФУ) для фінансування зеленого зростання економіки країни. Латишева О. В. [1] визначає, що екологічні інвестиції є невід'ємним економічним

Т. В. Пимоненко.

Транспарентність екологічної звітності як основа розвитку ринку зелених інвестицій

інструментом при переході країни до сталого розвитку. У роботах [4, 10] визначено, що ринок зелених інвестицій є одним із альтернативних фінансових механізмів досягнення цілей сталого розвитку 2030. При цьому авторами у роботі [4] визначено, що стереотипне мислення інвесторів щодо низької економічної ефективності зелених інвестицій є основним фактором, що стримує розвиток ринку зеленого інвестування в Україні. Низка зарубіжних науковців визначають у своїх працях [7–9, 11, 12, 14], що стримання розвитку світового ринку зелених інвестицій пояснюється, перш за все, відсутністю загальноприйнятого та універсального підходу до визначення сутності дефініції зелені інвестиції та відповідної класифікації зелених інвестицій.

Таблиця 1

Топ 20 країн за обсягом інвестицій в економіку України, млн дол. США

Країна	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Кіпр	8603,1	9620,5	12700,8	15907,7	17725,6	12769,4	10239,5	9690,1	10008,6
Нідерланди	7461,3	11389,8	9323,8	8727,6	9007,5	6986,7	6184,7	5948,4	6292,9
Росія	1900,2	2692,7	2876,1	3040,5	3525,9	2338,9	3036,9	4317,4	4598,4
Англія	2234,1	2229,9	2536,4	2496,9	2768,2	2153,4	1790,3	2008,7	2169,0
Німеччина	6009,6	5001,2	5329,8	4496,3	2908,4	2105,2	1598,2	1584,6	1792,6
Віргінські острови	1283,6	1384,9	1580,2	1888,2	2275,9	1988,3	1715,0	1683,1	1601,8
Швейцарія	785,7	852,7	939,3	1097,6	1351,0	1391,5	1390,8	1451,9	1537,6
Франція	1381,1	2105,4	1993,1	1510,3	1520,5	1394,6	1305,4	1294,5	1346,6
Австрія	1674,7	1798,9	2317,5	2476,9	2314,0	1648,7	1559,8	1268,2	1265,9
Люксембург	263,0	435,4	488,9	559,5	555,8	398,8	363,9	964,2	942,3
Польща	847,0	913,0	834,3	897,2	819,8	808,6	758,3	764,4	815,5
Угорщина	708,6	697,6	678,5	684,3	685,9	593,2	614,9	770,1	796,0
Беліз	112,9	132,4	151,7	809,2	1026,6	652,5	535,1	604,2	600,6
США	1260,0	1107,6	966,6	976,5	934,7	701,6	634,1	576,0	538,7
Швеція	674,2	1108,9	1141,9	1084,4	439,3	360,2	328,9	322,1	353,6
Італія	354,2	352,7	349,2	401,7	584,6	371,5	343,6	319,6	333,3
Туреччина	134,0	148,6	164,0	186,9	212,1	198,4	191,0	289,6	312,2
Сінгапур	23,9	23,6	23,8	82,4	83,3	83,2	131,3	258,4	283,4
Панама	160,4	199,4	288,3	383,7	610,5	394,8	316,9	291,7	280,0
Естонія	137,3	126,7	162,4	172,5	180,4	240,3	243,3	222,1	228,6

Джерело: побудовано автором на основі [3].

Результати дослідження перспектив розвитку зеленого інвестування дають підстави узагальнити основні чинники, що сповільнюють розвиток вітчизняного ринку зелених інвестицій, а саме:

- недосконала законодавча база;
- відсутність загальноприйнятого підходу до визначення сутності поняття зелені інвестиції серед основних стейкхолдерів;
- відсутність ефективного механізму державної підтримки;
- відсутність відповідної інституціональної інфраструктури (зелений фондовий ринок, зелені компанії, зелені фонди, зелені банки та ін.);
- відсутність системи екологічного обліку та загальнодоступних екологічних звітів тощо.

Слід наголосити, що проблема прозорості екологічної звітності у вітчизняній практиці є висхідною точкою вирішення інших вищезазначених проблем. Так, учений у роботі [6] наголошує на тому, що ключовим напрямом формування системи інформаційного забезпечення реалізації концепції сталого розвитку є адаптація та оновлення традиційної системи бухгалтерського обліку шляхом залучення аспектів зеленої економіки (зелені фонди, принципи їх класифікації та обліку).

Метою статті є аналіз основних передумов формування системи екологічної звітності та забезпечення її прозорості з метою формування інформаційного підґрунтя розвитку ринку зелених інвестицій.

Результати дослідження. Результати проведених досліджень щодо розкриття екологічної інформації у вітчизняній практиці на всіх рівнях та різними суб'єктами економічної діяльності свідчать про наявну фрагментарність оприлюднених даних. При цьому згідно з офіційним звітом [16] відсоток компаній у світі, що оприлюднюють свою звітність у відповідності до принципу прозорості корпоративної звітності, поступово збільшується (рис. 2).

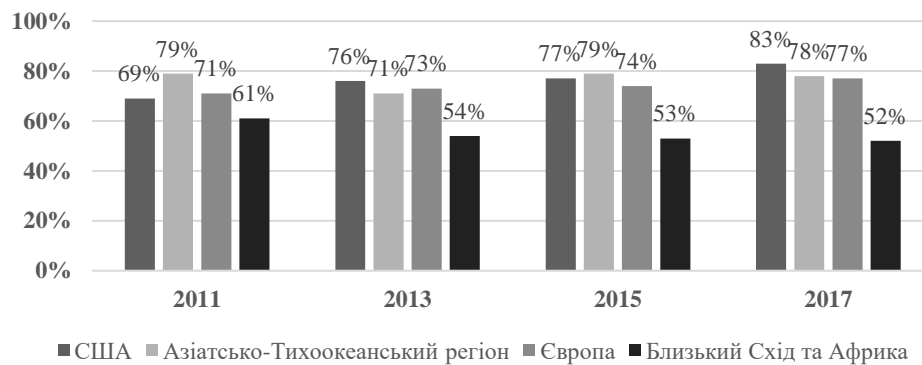

Рис 2. Відсоток компаній, що оприлюднюють звітність відповідно до принципів корпоративної соціальної відповідальності за регіонами

Джерело: сформовано автором на основі [16]

Так, порівняно з 2011 роком відсоток компаній у США та Європі збільшився на 14 % та 6 % відповідно. При цьому низький незмінний відсоток компаній залишається в країнах Близького Сходу та Африки (на рівні 53 %). Слід відмітити, що ЄС активізувала процес розробки уніфікованих принципів та правил розкриття нефінансової звітності. Зокрема, впровадження в дію Директиви ЄС про нефінансову звітність у всіх країнах ЄС, в основі якої лежить обов'язкове розкриття великими компаніями ЄС інформації про соціальну та екологічну активність компанії, заплановано у 2019–2020 роках. Олів'є Бутелліс-Тафт (виконавчий директор, Бухгалтерської Європейської служби) стверджує, що перші результати дослідження підтверджують тезу про збільшення прибутковості для інвесторів від компаній, які оприлюднюють свою нефінансову корпоративну звітність.

Утім результати порівняння відсотка компаній, що оприлюднюють корпоративну звітність у Східній та Західній частинах Європи, значно відрізняється. Так, у 2015 році у Західній Європі 79 % компаній оприлюднювали свою корпоративну звітність, а в 2017 – 82 %, тоді як у Східній Європі у 2015 р. – 61 %, а у 2017 р. – 65 %.

темпи зростання кількості компаній у Східній Європі, що дотримуються принципу транспарентності звітності, насамперед пояснюються їх орієнтацією на максимізацію фінансового результату, нехтуючи соціальними та екологічними цілями.

Зазначимо, що наразі в Україні відсутній загальноприйнятий порядок складання екологічної та корпоративної звітності, що, у свою чергу, гальмує розвиток інформаційної системи щодо нефінансових результатів діяльності компаній. Деякі вітчизняні компанії почали розкривати свою звітність відповідно до вимог Глобальної ініціативи зі звітності (Global Reporting Initiatives (GRI)). Результати дослідження зарубіжного досвіду свідчать, що у ряді країн розкриття корпоративної нефінансової звітності закріплено на законодавчому рівні (табл. 2). До того ж розкриття корпоративної звітності є невід'ємною вимогою для компаній, цінні папери яких входять до лістингу фондових бірж. Так, наприклад, в Англії, Японії, Індії, Малайзії, Франції, Данії, Південній Африці, США та Мексиці розкриття інформації відповідно до принципу транспарентності закріплено на державному рівні з виокремленням ряд вимог для обов'язкового розкриття інформації, у всіх інших не зазначених випадках – звітність є добровільною.

З огляду на це досвід таких країн, як Мексики (+32 % у 2017 р. порівняно з 2015 р.), Нової Зеландії (+17 % у 2017 р. порівняно з 2015 р.) та Тайвані (+11 % у 2017 р. порівняно з 2015 р.) свідчить, що поєднання державного регулювання, вимог фондових бірж та потенційних інвесторів є ефективним механізмом підвищення якості розкриття корпоративної звітності.

Зазначимо, що 03 грудня 2013 року Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку України було затверджено «Положення про розкриття інформації емітентами цінних паперів». Це положення регулює розкриття інформації на фондовому ринку емітентами цінних паперів у загальнодоступній інформаційній базі даних Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку про ринок цінних паперів на веб-сайті www.stockmarket.gov.ua [2].

Крім того, Державна установа «Агентство з розвитку інфраструктури фондового ринку України» здійснює моніторинг та підтримку електронної системи комплексного розкриття інформації (ЕСКРІН) емітентами акцій та облігацій підприємств, які знаходяться у лістингу організатора торгівлі. ЕСКРІН є частиною інформаційного ресурсу загальнодоступної інформаційної бази даних Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку України про ринок цінних паперів. Єдиний інформаційний масив даних про емітентів цінних паперів розміщений на інтернет-порталі www.smida.gov.ua. Інформація, яка розміщується в цій електронній системі, відображає такі аспекти діяльності акціонерних товариств:

1. Загальні відомості про підприємство.
2. Основні показники фінансово-господарської діяльності.
3. Інформація про органи управління емітента, посадових осіб та його засновників.
4. Інформація про цінні папери емітента.
5. Інформація про зміну особи, яка веде облік прав власності на цінні папери емітента у депозитарній системі України.
6. Інформація про загальні збори акціонерів.
7. Інформація про фонд оплати праці та кількість працівників.
8. Інформація про дивіденди.
9. Інформація про зобов'язання емітента.
10. Інформація щодо аудиторського висновку.

11. Інформація щодо дати розміщення повного тексту річної інформації в електронній системі комплексного розкриття інформації [5].

Таблиця 2

Динаміка та особливості розкриття корпоративної нефінансової звітності у розрізі країн

Країна	Державне регулювання	Умови фондової біржі	Відсоток розкриття корпоративної звітності		Динаміка	
			2015	2017		
Англія	О/Д	Д	98	99	1 %↑	Розкриття інформації > 90 %
Японія	О/Д	-	97	99	2 %↑	
Індія	О/Д	Д	100	99	1 %↓	
Малайзія	О/Д	О/Д	99	97	2 %↓	
Франція	О	-	97	94	3 %↓	
Данія	О/Д	О	94	94	↔	
Південна Африка	О/Д	О/Д	95	92	3 %↓	
США	О/Д	О	87	92	5 %↑	
Мексика	О/Д	-	58	90	32 %↑	
Норвегія	О/Д	-	90	89	1 %↓	
Тайвань	О	Д	77	88	11 %↑	Розкриття інформації 72%-89%
Швеція	О/Д	-	87	88	1 %↑	
Нігерія	-	-	85	88	3 %↑	
Іспанія	О/Д	-	84	87	3 %↑	
Бразилія	О	Д	85	85	↔	
Сінгапур	О/Д	О/Д	84	84	↔	
Канада	О/Д	О	81	84	3 %↑	
Чилі	О/Д	-	80	83	3 %↑	
Колумбія	О/Д	-	78	83	6 %↑	
Голландія	О/Д	-	80	82	2 %↑	
Швейцарія	О/Д	О	75	82	7 %↑	
Фінляндія	О/Д	-	74	82	8 %↑	
Португалія	О/Д	-	81	80	1 %↓	
Італія	О/Д	-	79	80	1 %↑	
Ірландія	О	-	70	78	8 %↑	
Угорщина	О	-	84	77	7 %↓	
Австралія	О/Д	О/Д	81	77	4 %↓	
Румунія	О	Д	68	74	6 %↑	
Південна Корея	О/Д	-	74	73	1 %↓	
Росія	О	-	66	73	7 %↑	
Німеччина	О/Д	Д	69	73	4 %↑	

О – обов'язкове розкриття інформації; Д – добровільне розкриття інформації; ↔ – без змін; ↑ – зростання; ↓ – зниження

Джерело: сформовано автором на основі [16].

Зауважимо, що інформація, яка повинна розміщуватись емітентами цінних паперів в електронній системі ЕСКРІН, відображає лише економічні та деякі соціальні аспекти, тобто відсутні дані щодо екологічних та соціальних показників їх діяльності. Так,

Т. В. Пимоненко.

Транспарентність екологічної звітності як основа розвитку ринку зелених інвестицій

зарубіжний досвід розкриття інформації свідчить, що нефінансова корпоративна звітність здебільшого світовими компаніями розкриваються як добровільна інформація, а не як обов'язкова звітність.

Результати аналізу оприлюдненої інформації вітчизняними компаніями свідчать, що більшість з них оприлюднюють лише законодавчо встановлену фінансово-економічну звітність. При цьому відсутня інформація про екологічні та соціальні аспекти діяльності компанії: екологічну політику, обсяги викидів/скидів забруднюючих речовин у навколишнє природне середовище, результати поточних екологічних аудитів тощо. Рівень розкриття інформації вітчизняними компаніями подано в таблиці 3 [5].

Таблиця 3

Рівень розкриття інформації вітчизняними компаніями

Тип інформації	Рівень розкриття інформації	
	Високий	Низький
Структура власності акціонерного підприємства	Кількість та номінальна вартість випущених звичайних та інших видів акцій	Дані про бенефіціарних акціонерів, які мають 75 % акцій
	Інформація про лістинг	Структура власності афілійованих та дочірніх компаній
Права акціонерів	Детальні прес-релізи, які відображають останні корпоративні події	Кодекс корпоративної культури або ділової поведінки та етики
	Огляд останніх загальних зборів акціонерів	Календар важливих для акціонерів подій Формалізована дивідендна політика
Інформація про фінансову діяльність компанії	Річна фінансова звітність	Прогнозні значення доходу компанії
	Назва компанії, що здійснювала фінансовий аудит	Винагорода аудитора
Операційна інформація	Перелік основних видів діяльності	Соціальна звітність
	Детальна характеристика продукції та послуг	Детальна інформація про інвестиційні плани на перспективний рік
	Випуск у грошовому вираженні	Рівень кредитного та екологічного рейтингу
Інформація про менеджмент компанії	Список членів наглядової ради, ревізійної комісії та правління	Умови договору з головою правління
	Форма винагороди органів управління компанії	Огляд нарад правління компанії
Нефінансова корпоративна звітність	Прес-реліз екологічних та соціальних акцій/рекламних кампаній	Затверджена загальними зборами акціонерів екологічна політика
		Обсяги викидів/скидів забруднюючих речовин
		Результати поточного екологічного аудиту
		Політика щодо реалізації цілей сталого розвитку

Джерело: сформовано автором на основі [5].

Таким чином, достовірна та сучасна система нефінансової корпоративної звітності є базисом для розвитку дієвого ринку зелених інвестицій та залучення іноземних інвесторів. У цьому контексті для інвесторів, передусім цікавим є:

- дотримання принципів сталого розвитку;
- ринкова вартість екологічних цінних паперів;
- прибутковість компанії;
- рівень екологічної безпеки виробництва та продукції;
- екологічний імідж та рейтинг компанії;
- здатність своєчасно та в повному обсязі виконувати свої зобов'язання;
- співпраця з іншими компаніями (постачальниками ресурсів, засобів та предметів праці тощо) [5].

Однією з невід'ємних складових ефективного ринку зелених інвестицій є система екологічної звітності, яка повинна оприлюднюватись компаніями на постійній основі. Надання відкритого доступу до екологічної інформації компанії свідчить про високий рівень екологічної свідомості її правління, що, тим самим, формує у суспільства, держави та потенційних інвесторів позитивний екологічний імідж компанії і, як наслідок, підвищує її інвестиційну привабливість.

Висновки та перспективи подальших наукових розробок. Результати дослідження свідчать, що дотримання принципу транспарентності (відкритості) нефінансової корпоративної звітності, що містить інформацію про екологічні та соціальні аспекти діяльності компанії, є вирішальним під час прийняття рішення інвесторами. Транспарентність є ключовим чинником зміцнення довіри до компанії з боку її стейкхолдерів та підвищення її іміджу. Так, звітність є для компаній інструментом демонстрації своєї відкритості та соціальної відповідальності. GRI та низка інших організацій розробили керівні принципи та показники – на галузевому, національному та міжнародному рівнях – для формування корпоративних звітів компаніями, значущими для потенційних інвесторів.

Література

1. *Латишова, О. В.* Екологічні інвестиції: сучасний стан та перспективи їх впровадження в Україні для забезпечення сталого розвитку держави // *Економический вестник Донбасса*. – 2018. – № 1(51).
2. *Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку* «Про затвердження Положення про розкриття інформації емітентами цінних паперів» № 2826 від 03.12.2013 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z2180-13#n17>.
3. *Офіційний сайт державної служби статистики України*. – 2018. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>.
4. *Пімоненко, Т. В.* Зелене інвестування: досвід ЄС для України / Т. В. Пімоненко, К. В. Лущик // *Вісник Сумського державного університету. Серія Економіка*. – 2017. – № 4. – С. 121–127. DOI: 10.21272/1817-9215.2017.4-15.
5. *Пімоненко, Т. В.* Організаційно-економічні засади екологічного аудиту в корпоративному секторі економіки: дисертація на здобуття наукового ступеня канд. екон. наук / Т. В. Пімоненко. – 2012. – Суми : СумДУ, 247 с.
6. *Шевчук, В. О.* Абсолютні блага і ринок: виміри достатності теоретичної економії // *Економіка АПК*. – 2009. – № 3. – С. 103–106.
7. *Adeel-Farooq, R. M.* Greenfield investment and environmental performance: A case of selected nine developing countries of Asia / R. M. Adeel-Farooq, N. A. Abu Bakar, J. Olajide Raji // *Environmental Progress & Sustainable Energy*. – 2018. – № 37(3). – P. 1085–1092.
8. *Azhgaliyeva, D.* Implications of Fiscal and Financial Policies for Unlocking Green Finance and Green Investment / D. Azhgaliyeva, Z. Kapsaplyamova, L. Low // *ADB Working Paper 861*. – Tokyo : Asian Development Bank Institute. – 2018.
9. *Bhandari, M. P.* Impact of Tourism of Off Road Driving on Vegetation Biomass, a Case Study of Masai Mara National Reserve, Narok, Kenya / M. P. Bhandari // *SocioEconomic Challenges*. – 2018. – № 3(2). – P. 6–25. DOI: 10.21272/sec.3(2).6-25.2018.

Т. В. Пимоненко.

Транспарентність екологічної звітності як основа розвитку ринку зелених інвестицій

10. Chygryn, O. Y. Theoretical and applied aspects of the development of environmental investment in Ukraine / O. Y. Chygryn, V. S. Krasniak // Marketing and management of innovations. – 2015. – № 3. – P. 226–234.
11. Eyraud, L. Green investment: Trends and determinants / L. Eyraud, B. Clements, A. Wane // Energy Policy. – 2013. – № 60. – P. 852–865. DOI: 10.1016/j.enpol.2013.04.039.
12. Inderst, G. Defining and Measuring Green Investments: Implications for Institutional Investors' Asset Allocations [Electronic resource] / G. Inderst, C. Kaminker, F. Stewart // OECD Working Papers on Finance, Insurance and Private Pensions, OECD Publishing. – 2012. – No. 24. – Accessed mode : <http://dx.doi.org/10.1787/5k9312twnn44-en>.
13. Karlin, M. Фінансовий механізм реалізації ідей концепцій сталого розвитку та «зеленої економіки» / M. Karlin // Economic journal of Lesia Ukrainka Eastern European National University. – 2018. – № 4(16). – P. 108–113.
14. Liao, X. Public appeal, environmental regulation and green investment: Evidence from China / X. Liao, X. Shi (Roc) // Energy Policy. – 2018. – № 119. – P. 554–562. DOI: 10.1016/j.enpol.2018.05.020.
15. The 2030 Agenda for Sustainable Development [Electronic resource]. – 2015. – Accessed mode : <https://sustainabledevelopment.un.org/content/documents/21252030%20Agenda%20for%20Sustainable%20Development%20web.pdf>.
16. The KPMG Survey of Corporate Responsibility Reporting 2017 [Electronic resource]. – 2018. – Accessed mode : <https://assets.kpmg/content/dam/kpmg/xx/pdf/2017/10/kpmg-survey-of-corporate-responsibility-reporting-2017.pdf>

Отримано 21.09.2018 р.

**Транспарентность экологической отчетности
как основа развития рынка зеленых инвестиций**

ТАТЬЯНА ВЛАДИМИРОВНА ПИМОНЕНКО*

** кандидат экономических наук, доцент, доцент кафедры экономики, предпринимательства и бизнес-администрирования Сумского государственного университета,
ул. Римского-Корсакова, 2, г. Сумы, 40007, Украина,
тел.: 00-380-542-332223, e-mail: tetyana_pimonenko@econ.sumdu.edu.ua*

В статье проанализированы основные предпосылки формирования отечественного рынка зеленых инвестиций. Так, выявленная тенденция снижения объемов иностранного капитала в национальную экономику объясняется, в первую очередь, имеющимися экономическими и военно-политическими конфликтами. С другой точки зрения, имеющиеся экологические проблемы, реализация индикативных целей устойчивого развития 2030 требует привлечения дополнительных финансовых ресурсов. В данной статье рынок зеленых инвестиций рассматривается как альтернативный источник привлечения дополнительных финансовых ресурсов на имплементацию целей устойчивого развития 2030, особенно для развивающихся стран. Целью статьи является анализ основных предпосылок формирования системы экологической отчетности (как составляющей нефинансовой корпоративной отчетности) и обеспечение ее транспарентности с целью формирования информационной основы развития рынка зеленых инвестиций. Так, определено, что отсутствие унифицированного принципа формирования общедоступных экологических отчетов является одним из сдерживающих факторов развития отечественного рынка зеленых инвестиций. Автором проанализировано зарубежный опыт и тенденции публикации нефинансовой корпоративной отчетности, содержащей экологические аспекты деятельности компании. При этом установлено, что в странах (Англия, Япония, Индия, Малайзия, Франция, Дания, Южная Африка, США и Мексика) с высоким процентом раскрытия информации (более 90 %) существуют на законодательном уровне требования относительно обнаружения информации. Соблюдение принципа транспарентности

(открытости) нефинансовой корпоративной отчетности, содержащей информацию об экологических и социальных аспектах деятельности компании, является решающим фактором при принятии решения зелеными инвесторами. Кроме того, установлено, что сочетание государственного регулирования, требований фондовых бирж и потенциальных зеленых инвесторов является эффективным механизмом повышения качества раскрытия корпоративной отчетности. Достоверная и современная система нефинансовой корпоративной отчетности является базисом для развития эффективного рынка зеленых инвестиций и привлечения иностранных инвесторов.

Ключевые слова: отчетность, открытость, корпоративная отчетность, инвестор, инвестиция, устойчивое развитие.

Mechanism of Economic Regulation, 2018, No 4, 20-30
ISSN 1726-8699 (print)

**Transparency of Ecological Reports as
a Basis of Green Investment Market Development**

TETYANA V. PIMONENKO*

* *C.Sc. (Economics), Associate Professor,
Department of Economics, Entrepreneurship and Business Administration, Sumy State University,
R.-Korsakova Str., 2, Sumy, 40007, Ukraine,
phone: 00-380-542-332223, e-mail: tetyana_pimonenko@econ.sumdu.edu.ua*

Manuscript received 21 September 2018

The paper deals with the analysis of the main prerequisites to format the domestic green investments market. Thus, the declining tendency of volumes of foreign investments to the national economy is revealed, which could be explained by the existing economic and military-political conflicts. From the other side, the existing environmental problems, green growth and the implementation of Sustainable Development Goals 2030 require to attract additional financial resources. In the paper, green investment market is analysed as an alternative source of additional financial resources for the implementation of Sustainable Development Goals 2030, especially for developing countries. The purpose of the paper is to analyse the main prerequisites to establish the ecological reporting system (as part of non-financial corporate reporting) and to ensure its transparency in order to form the information basis for the development of the green investment market. Thus, it is determined that the lack of the unifying principle for the creation of publicly available ecological reports is one of the constraining factors for the development of green investment market in Ukraine. The author analyses the foreign experience and trends of non-financial corporate reporting publication that contains the environmental aspects of the company's activities. It has been established that there are legislative requirements for disclosure of information in countries (England, Japan, India, Malaysia, France, Denmark, South Africa, the USA and Mexico) with a high percentage of disclosure (more than 90 %). It is determined that compliance with the principle of transparency (openness) of non-financial corporate reporting, which contains information on the environmental and social aspects of the company's operations, is a decisive factor in the decision-making by green investors. In addition, it has been determined that a combination of government regulation, stock exchange demands, and potential green investors is an effective mechanism for improving the quality of disclosure of corporate reporting. A reliable and modern system of non-financial corporate reporting is a basis for the development of an efficient market for green investments and attracting foreign investors.

Keywords: reporting, openness, corporate reporting, investor, investment, sustainable development.

JEL Codes: E22, G11, Q01

Figures: 2; Tables: 3; References: 16

Language of the article: Ukrainian

References

1. Latysheva, O. V. (2018). Ekolohichni investytsii: suchasnyi stan ta perspektyvy yikh vprovadzhennia v Ukraini dlia zabezpechennia staloho rozvytku derzhavy [Ecological investments: the modern state and prospects of their introduction in Ukraine for providing of steady development of the State]. *Ekonomicheskyy vestnik Donbassa*, 1(51).
2. Natsionalnoi komisii z tsinnykh paperiv ta fondovoho rynku "Pro zatverdzhennia Polozhennia pro rozkryttia informatsii emitentamy tsinnykh paperiv" # 2826 vid 03.12.2013 [National Commission on Securities and Stock Market "On Approval of the Provision on Disclosure of Information by Securities Issuers" No. 8262 dated 03.12.2013]. Retrieved from <https://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z2180-13#n17>.
3. Ofitsiinyi sait derzhavnoi sluzhby statystyky Ukrainy [Official site of the State Statistics Service of Ukraine] (2018). Retrieved from <http://www.ukrstat.gov.ua>.
4. Pimonenko, T. V., Lushchik, K. V. (2017). Zelene investuvannia: dosvid YeS dlia Ukrainy [Green Investing: EU Experience for Ukraine]. *Visnyk Sumskoho derzhavnoho universytetu. Seriya Ekonomika*, 4, 121–127. DOI: 10.21272/1817-9215.2017.4-15.
5. Pimonenko, T. V. (2012). *Orhanizatsiino-ekonomichni zasady ekolohichnoho audytu v korporatyvnomu sektori ekonomiky* [Organizational and economic bases of ecological audit in the corporate sector of economics]. (PhD thesis). SumDU, Sumy, 247.
6. Shevchuk, V. O. (2009). Absoliutni blaha i rynok: vymiry dostatnosti teoretychnoi ekonomii [Absolute goods and markets: measurements of the theoretical savings]. *Ekonomika APK*, 3, 103–106.
7. Adeel-Farooq, R. M., Abu Bakar, N. A., & Olajide Raji, J. (2018). Greenfield investment and environmental performance: A case of selected nine developing countries of Asia. *Environmental Progress & Sustainable Energy*, 37(3), 1085–1092.
8. Azhgaliyeva, D., Kapsaplyamova, Z., Low, L. (2018). Implications of Fiscal and Financial Policies for Unlocking Green Finance and Green Investment. *ADB Working Paper 861*. Tokyo: Asian Development Bank Institute.
9. Bhandari, M. P. (2018). Impact of Tourism of off Road Driving on Vegetation Biomass, a Case Study of Masai Mara National Reserve, Narok, Kenya. *SocioEconomic Challenges*, 3(2), 6–25. DOI: 10.21272/sec.3(2).6-25.2018.
10. Chygryn, O. Y., & Krasniak, V. S. (2015). Theoretical and applied aspects of the development of environmental investment in Ukraine. *Marketing and management of innovations*, 3, 226–234.
11. Eyraud, L., Clements, B., & Wane, A. (2013). Green investment: Trends and determinants. *Energy Policy*, 60, 852–865. DOI: 10.1016/j.enpol.2013.04.039.
12. Inderst, G., Kaminker, C., Stewart, F. (2012). Defining and Measuring Green Investments: Implications for Institutional Investors' Asset Allocations. *OECD Working Papers on Finance, Insurance and Private Pensions*, 24. Retrieved from <http://dx.doi.org/10.1787/5k9312twnn44-en>.
13. Karlin, M. (2018). Фінансовий механізм реалізації ідей концепцій сталого розвитку та «зеленої економіки». *Economic journal of Lesia Ukrainka Eastern European National University*, 4(16), 108–113.
14. Liao, X., & Shi, X. (Roc). (2018). *Public appeal, environmental regulation and green investment: Evidence from China*. *Energy Policy*, 119, 554–562. DOI: 10.1016/j.enpol.2018.05.020.
15. The 2030 Agenda for Sustainable Development. (2015). Retrieved from <https://sustainabledevelopment.un.org/content/documents/21252030%20Agenda%20for%20Sustainable%20Development%20web.pdf>.
16. The KPMG Survey of Corporate Responsibility Reporting 2017. (2018). Retrieved from <https://assets.kpmg/content/dam/kpmg/xx/pdf/2017/10/kpmg-survey-of-corporate-responsibility-reporting-2017.pdf>.